

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 12 kor — fill.
Fél évre . . . . . 6 kor — fill.
Negyed évre . . . . . 3 kor — fill.

Egyes szám ára 8 fill.

Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel

Felolós szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Barátok-terez Manólovics-há-
za.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kozmuth-utca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.

Nyitlter sorozinkat 40 fillér.

Adóstatárium Szabadkán.

Nem tudjuk mire vélni, mire magyarázni azokat a kivételes intézkedéseket amelyek a pénzügyi hatóságok városunk adózó polgárságával szemben elkövetnek.

Nem tudjuk megérteni, hogy miféle indokok készítetik a pénzügyminisiteriumot arra, hogy meghirdette városunkban az adóstatáriumot.

Mit vétett Szabadka város adózó közönsége, hogy a pénzügyminisiterium olyan ukázt küldött le Birkás Lajos adótanácsnoknak — hogy vagy behajtja 15 nap alatt az összes adóhátralékokat vagy pedig olyan következményeket szólnak a nyakába, hogy mindenestre be fogja hajtani ezeket az adókat.

Birkás Lajos adótanácsnokot fenyegetik meg ezzel — de tulajdonképen a keringőre való felhívás az adóközönségnek szól.

Ilyen örülten rossz és felfordult pénzviszonyok mellett nagyon tág lelkiismeret kellett annak az ukáznak a kibocsátásához.

Imé itt adjuk a nevezetes ukázt: 724—kb. 899. sz.

A m. kir. pénzügyigazgatóság azon előterjesztést teszi, hogy Birkás Lajos városi tanácsnok ellen a közadók behajtásának elhanyagolása miatt az 1889. XLIV. t.-cz. 81. §-án alapuló felelősség alkalmazása kimondassék.

H.

Mint hogy a szabadkai m. kir. adóhivatal által beterjesztett kimutatás és Szücs Károly kir. pénzügyigazgatósági helyettese jelentése szerint Szabadka városban a közadók behajtása igen elhanyagoltatott s nevezett város közadó tartozásai folyton szaporodnak és így tekintettel arra, hogy említett városi tanácsnok az említett tartozások behajtására a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által írásban is a helyszínen megéjtett ellenőrzés alkalmával szóbelileg is utasítottván, a kellő eredmény megsemm éretett el, miért is az 1883. évi XLIV. t. cz. 81. §-án alapuló felelősség alkalmazása Birkás Lajos városi tanácsnok ellen oly kijelentéssel határozatlik kimondatni, miszerint az esetben, ha a mulasztás ezen határozat kézbesítésétől számítandó 40 nap alatt nem pótolattnék, ugy a felelősség életbe lép és a behajtás költségére állami adóvégrehajtó által fog eszközöltetni.

A költségekben fentnevezett marasztaltatik

el s ha az tőle beszédhető nem lenne, ugy a költségeket az 1883. évi XLIV. t.-cz. 82. §-a értelmében Szabadka város házipénztára tartozik megfizetni.

Ezen felelősség kimondása folytán tehát az összes egyenes adó hadmentességi díj bélyeg és jogilleték és minden az egyenes adók módjára behajtandó állami, törvényhatósági és községi követelésekre vonatkozik s ha a végrehajtó már oly időben érkezne is, midőn csak a f. évi IV.-ik évnegyedi adó volna behajtandó, ugy annak behajtására is a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság felhatalmaztatik.

Ezen határozat ellen a kézbesítéstől számítandó 3 nap alatt a nagyméltósága m. kir. pénzügyminisiteriumhoz felebbezés ezen közigazgatási bizottság útján benyújtható.

Miről a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság az összes iratok kíséretében, továbbá Birkás Lajos városi tanácsnok és Szabadka város tanácsa értesitendő.

Szabadkán, 1899. évi nov. hó 11-én tartott közig. bizottsági ülésen.

Főispán, mint a közig. bizottság elnöke.

Másolat. A m. kir. pénzügyminisiteriumtól 111046/1899 szám, Szabadka sz. kir. város közigazgatási bizottságnak Szabadkán. Mult 1899 évi november hó 11-én tartott bizottsági ülésből 724. sz. a. hozott határozatát, melylyel az 1883 évi XLIV. t.-cz. 81 §-a alapján Szabadka város tanácsnoka Birkás Lajos ellen a felelősség kimondatott, nevezett felebbezése folytán felülvizsgálván, azt indokainál fogva helybenhagyom. Nehogy azonban az elmarasztaltaktól elvonassék az alkalom arra, hogy az ezen határozathól kifolyólag reánchezülő költségek vis. lésétől magát megóvhassa f. évi január hó 31-ig időt adok arra, hogy a mulasztást helyrohozza. Erről felebbezést azonnal és oly figyelemzettel értesitse, hogy ha az eddigi hátramardást az engedélyezett határidőig helyre nem hozná és ezt a m. kir. pénzügyigazgatóságnál nem igazolja: a közadók sikeresebb behajtásávégett a mulasztó terhére állami végrehajtó fog küldetni. Mult 1899 évi december hó 23-án 819. sz. a. felterjesztett iratokat vissza küldöm. Budapest, 1900 évi január hó 1-én. A miniszter megbízásából: Jankovich s. k. ministeri tanácsos.

Elképzelhető az, hogy a polgárság tönkretétele nélkül 15 nap alatt be lehet majd hajtani ezeket az adókat?

Elképzelhető az, hogy amikor a humanitás elveit véve figyelembe haslasztásokat adtak azoknak akik fizetni nem bírtak, az összes hátralékokat most 15 nap alatt befizetni lehessen?

Uraim! ez lehetetlenség.

Vannak olyanok az igaz, akiket ha megszoritanak kifizetik a hátralékok, de a szegény nép melynek se hitele, se pénze nincs, kénytelen lesz látni, hogy mint viszik el feje alól a párnáját és azt a csekély czókmókot, amely háztűzhelyét képezi.

Ha tehát ez az ukáz végrehajtva lesz és sem a főispán sem a pénzügyigazgatóság nem mentik fel az adótanácsnokot a drákói parancs végrehajtása alól, akkor csakugyan szép komédia lesz Szabadkán.

Hogy mennyire nem felel meg a pénzügyigazgatóságnak az a jelentése, hogy a közadók behajtása elhanyagoltatott, és hogy óriási hátralék maradt fenn a mult évről, s hogy mennyire helytelen a felelősség kimondása, ide iktaljuk a mult évről szóló kimutatásokat, amelyeknek valóságához kétség nem fér, miután azt saját kutatásaink alapján hiteles adatokból állítottuk össze.

A kimutatást itt adjuk:

Állami adó	
1899. évi előírás	610,559 frt 64 kr.
1899. évi szaporodás	3,606 .. 52 „
Összes kivétel	614,166 frt 16 kr.
1899. évi törleszt levonva	46,023 .. 98 ..
	568,142 frt 18 kr.
1899. évben befolyt	568,077 frt 47 kr.
Pénzügyigazgatóság által végr. felfüg.	4,237 frt 64 kr.
Szücs Károly p. ü. ig. hely. által felfüggesztve	1,709 frt 82 kr.
	574,024 frt 93 kr.
Helyesbített tartozás az év végén	568,142 frt 18 kr.
Ebből befolyt	568,077 frt 47 kr.
Marad hátralék 1899 végén	64 frt 71 kr.
Ebből levonva a p. ü. ig. által felfüg. összegeket	5,947 frt 46 kr.
A többlet mar. az előírásnál	5,882 frt 75 kr.
Az 1897. és 1898. évi hátralék is apadt, annak igazolásátul szolgáltnak a következő adatok:	
1897. év december hó 31-én hátralék	178,174 frt 18 kr.
1898. év előírás behajtása után maradt	165,188 frt 57 kr.
Tehát apadt 1899-re	12,984 frt 61 kr.,
hozzá adva az 1899. évi bevétel többletét	5,882 frt 75 kr.
Tehát több tolt be az állami adóból	18,867 frt 36 kr.
ral a mult évben, mint az előírás.	

A hadmentességidij.

1897 december hó 31-én hátralék	32,321 frt 44 kr.
1898. évi előírás behajtása után maradt hátralék	12,892 frt 82 kr.
Tehát apadt	10,428 frt 62 kr.
1899. évre helyesbített előírás	2,249 frt 90 kr.
Befolyt 1899. évben	3,135 „ 81 „
Befolyt több	885 frt 91 kr.
F e g y v e r a d ó.	
1898. évi hátralék	1183 frt — kr.
1899. évi kivetés	510 frt — kr.
Összesen	1692 frt — kr.
1900. decz. 31-én hátralékban maradt	838 frt — kr.
Csökkenet a hátralék az évi előírás behajtása után	345 frttal

Ki akartuk mutatni ezekkel felszólalásunk jogosságát.

Méltán elvárhatjuk tehát az intézkedő köröktől, hogy a polgárságot megmenlik a tönkretételtől;

méltán várhatjuk el különösen a zombori pénzügyigazgatóságtól, hogy belátva annak a ministeri meghagyásnak tarthatatlanságát, saját maga fog intézkedni, hogy a ministerium ezt az elhamarkodott intézkedését *sürgősen revokálja*, hogy nemcsak a humanitás, hanem az igazság eleveit ily méltatlanul megsérteni nem engedi.

Merjük hinni, hogy felszólalásunk higgadt tárgyilagosságával is elérjük azt, hogy a polgárságot fölösleges dobzonak nem vetik oda áldozatul!

Alakulás előtt.

A polgármester úr figyelmébe.

Szabadka sz. kir. város törvényhatósági bizottsága, decemberi közgyűlésében megválasztotta a különböző albizottságokat, ezek között az iskolaszéki bizottságot. E bizottságba alig pár ember kivételével a régiak lettek beválasztva. Ez ellen aligha lehet valakinek kifogása, mert az iskolaszék tagjai kivétel nélkül derék, ügybuzgó férfiak, akik tett esküjükhöz hiven igyekeztek hazafias kötelességeiknek megfelelni.

Okulva a multakon, az új iskolaszék alakulása küszöbén el nem mulaszthatjuk figyelmeztetni városunk sorsának intézőit, az ügyvezető jegyzőt a következőképpen.

Kétségtelen, hogy az iskolaszék lelke az elnök, de a jegyző is fontos szerepkört tölt be az iskolaszék működésében. Az ügykezelés rendes menete általában az iskolaszék által képviselt ügy sorsa a jegyző ügybuzgalmatól, szakismeretétől, elfogulatlan, indifferens magatartásától függ.

A jegyző előtt a mellékleteketnek, személyi szempontoknak ködfátyolkép kell elenyészniök; neki csak az ügy érdekét kell szem előtt tartania. Azért tanácsos jegyzőt teljesen indifferens jegyzőt választani, kinek nincs szavazati joga, sőt nem is tagja az iskolaszéknek.

Az, aki a szíveket és veséket vizsgálja, látja, hogy bennünket nem személyes érdek vezérel e sorok megírásában, mi akkor, midőn egy nagy város kulturájáról van szó, szükségesnek tartjuk, hogy minden igaz ember sorompóba lépjen, vegye tárgyilagossá elbírálás alá a javulás módját, s ha kell fedje fel a bajokat.

Az iskolaszék számára kiadott utasítás 5 §-a a nagy városokra nézve rég elavult, mert ezek belátták, hogy az iskolaszék saját kebeléből választott jegyzője az ügykezelést kellően el nem láthatja, lévén a jegyzőség manapság már városos hivatal. A gyakorlatban sok előre haladot község p. o. Arad jegyzőjét nem a saját kebeléből választja, hanem tart ciklusonként változó jegyző helyett szavazattal nem bíró, teljesen indifferens állandó fizetéses jegyzőt.

Városunk Hatósága még 1870-ben kimondta, hogy tekintve a számos és felelősséggel járó teendőket, melyek a jegyző vállaira nehezednek, állandó jegyzői állást szervez annak viselőjé 100 frttal díjazza.

E határozathoz képest a jegyzői tisztséget a multban Szaghmeiszter István, Milodánovits János több cikluson keresztül viselték anélkül, hogy az iskolaszéknek tagjai lettek volna. Tehát van bőven precedens arra, hogy a jegyzőnek nem kell iskolaszéki tagnak lennie.

Városunk törvényhatósági bizottsága 1892. sz. közgyűlési határozattal a tanügyi kezelést szabályoz i óhajtván, a vallás és közoktatásügyi bizottság javaslatára újból szervezte a népiskolai igazgatósághoz beosztott tanítói állást egyhangulag kimondta, hogy az igazgató segéd tartozik minden külön díjazás nélkül az isksz. jegyzői teendőket is végezni. Ehhez képest 1870-nen folyosított jegyzői díj 1892 dec. 31-én megszüntetett.

Városunkban tehát a jegyzőség az igazgatói segédálláshoz van kötve, külön díj nélkül. E határozatot a törvényhatóság egyeteme hozta s a magas kormány is megerősítette 73735—892. szám alatt.

Az egyházpoltikái zavarok idejében 1894. ben sikerült a hivatásos jegyzőt működése teréről leszorítani, közreműködött itt irigység-áradás gyűlölet, rágalom s mindenféle praktika. Ez még eddig talán csak az egyes sérélmé, de ha a háttér szemügyre vesszük, azt látjuk, hogy e manóverrel a város évenként 100 frttal megkárosul.

1894. óta a város czéletalanul és elfogadható ok nélkül 600 frtot a sárba dobott.

Igaz, mi gazdag város vagyunk, de a község adóálléiréiból begyűlt pénzből még sincs joga senknek százakat dobálni a sárba.

De ha már fizetünk, van e látszata, van-e hasznunk belőle.

Állítjuk és bizonyítjuk, hogy a tanügyi kezelés soha pedansabb, nehézkesebb nem volt, mint a legutóbbi 6 év alatt.

Tollunkat nem ónérdék, hanem a város java s az egyszerűzet vezérli s azért távol legyen tőlünk a személyeskedés, de pár példával még sem mulaszthatjuk el bizonyítani, hogy az ügykezelés még soha elparlagosodva, soha így elhanyagolva nem volt.

Egy évtizedig sürgette a tanügyi felsőbb-ség a háromrendbeli törzkönyvi munkálatot midőn az végre 300 frt költséggel elkészült, akkor e fontos munkálat ahelyett hogy szakszerűen tovább vezetették, a lomtárba dobattott s azon 1894. óta azon egy tollvonás sem történt.

A fennálló ministeri rendelet szerint az iskolaszéki jegyzőkönyvek 8, a választási jegyzőkönyvek pedig 3 nap alatt terjesztendők be, de nálunk hónapok telnek el, míg a lucaszéke módjára készülő jegyzőkönyvek rendeltetésük helyére kerülnek. Így az 1898. évi november 27-iki tanítóválasztás jegyzőkönyve a késedelmezés miatt csak januárban került tárgyalás alá.

Mi neveket nem említünk, nem akarunk senkit megbántani, azért nem folytatjuk a bizonyítást, mert nem czélunk a vádaskodás, hanem a javítás.

Szíveljék meg városunk intézői komoly szavainkat és a jegyzői kérdésnek a közgyűlés határozata értelmében való megoldásával segítsenek a beteg állapotokon.

Ezt kívánja az ügy érdeke, ezt a város java.

Különfélék.

— **Bor és gyümölcs értékesítő hitelszövetkezet Szabadkán.** Tegnap d. u. 5 órakor a Nemzeti Casinó külön helyiségében Piukovits József országgyűlési képviselő értekezletet hívott egybe, melyen nagyszámu nagy és kis szőlő birtokos jelent meg. A birókokok egy bor és gyümölcs értékesítő hitelszövetkezet megalakulása érdekében gyűltek egybe. Az elnöki megnyitót Piukovits József orsz. gy. képviselő tartotta, mely tartalmaz és érdekes beszéd e lején a szőlő gazdákat buzdítja hogy minél nagyobb számban lépjenek a szövetkezetbe és ismerőseik körében is minél nagyobb propagandát csináljanak ez ügynek. Szónok szerint a szövetkezésnek kétlős czélfja van: anyagi és erkölcsi. Anyagi annyiban, hogy a termelési költségeket leszállítsuk azáltal, hogy a kisebb szőlősgazdáknak olcsó permező anyagot, karókat, stbít juttatnak, a védekezés a különféle elemekkel szemben közös volna, továbbá kisegíteni a kisebb szőlősgazdákat pénzübeli előlegekkel. Sokkal nagyobb előnyöket nyújt a szövetkezés erkölcsi tekintetben „Tanulni és tanítani a nemessen gondolkodó ember jelszava és kötelessége. Nagy szüksége van e tanításra a mi kis szőlősgazdáknak, kik a modern szőlőművelés és gyümölcstermelés alapelveivel sincsenek tisztában. Elnök aztán megköszönte a jelenvoltaknak a nagy érdeklődést az ügy iránt és átadta a szót dr. Békely Gyulának, ki a megalakuló szövetkezet alapszabályait készletre, melynek megvitatására kilencztagu bizottságot küldött ki az értekezlet. Ezen kilencztagu bizottság Szobonya Bertalan nyug. földm. iskolai igazgató elnökelete alatt fogja az alapszabályokat megvitálni, és a két hét hét mulva tartandó újabb értekezlet elé terjeszteni. Ezen szűkebb tagu bizottság tagjai a következők: Dező Miklós, Korossy Emil, Harverda Mátay, Melkay György, Lányi Mór, Varga Károly, Frankl István, Békely Gyula, Szobonya Bertalan felhívta az értekezlet figyelmét, népszerű előadások tanítására több tag felszólalása után a gyűlés teloszlott, a legközelebbi gyűlés f. hó 29-én a Nemzeti Casinó külön helyiségében.

— **Szabadkai író.** Kurucz Gyula tanfelügyelőnk életrajzát közli a Szinyei József által a magyar tudományos akadémiára megválasztásából „Magyar Irók Élete és Munkái” című gyűjtemény január havi 59 füzeté.

— **Kápolnay Juliska jutalomjátéka.** Holnap csütörtökön lesz a község kedvezzenék, társulatunk kitűnő szendéjének Kápolnay Juliskának jutalomjátéka. „Egy szegény ifjú története” című francia színmű fő női szerepében fogjuk holnap látni művésznőnköt, kinek Laroque Margit egyike a legjobb szerepeinek.

— **Szurkálás.** Gazdag Pál 11 éves inasgyerek ma d. u. összeveszett az utcán egy egy társával. Az ellenfél veszekedés közben meg surkálta Gazdagot. A jelenet szemtanúi a mentőket hívták akik a patient a kórházba vitték.

— **Orvtámadás.** Malagurszki Antal panaszt tett a rendőrségnek, hogy tegnap estefelé bement a III. körben egy házba, ahol két egyén megtámadta és baltával verte urt egy, hogy nagyon súlyosan megsérült. A rendőrség megindította a nyomozást és a két egyént el is fogta.

— **Szabad lyceum — nálunk.** A nagy garral meghirdetett szabad lyceumi előadások — olyan kicsire törpíttek már eddig is, hogy az egészt jobb volna felhagyni. A napokban is volt egy ilyen előadás — de még csak a lapokban sem hirdették azt meg. Elvértve összevissza lehet ugyan találni egy pár darab papirozt amely egyik másik utcaszarkon van kiragasztva és amelyen mint a falusi komédiás előadás — két cerusával rajta van a felolvasó neve. Kurucz Gyula felolvasása is így járt és ha a női képeződ oda nem mozogisítják, akkor bizony kongott volna a terem. Nálunk csakogyan beválik mindenben a „Parturiunt montes et nascitur — ; arról még csak nem is beszélünk, hogy több érdekes és változatos felolvasásról gondoskod-

nának, — de különben kinek is volna kedve a közönség kizárása melletti nyilvánosság mellett ott felolvasni?

— **Helyreigazítás.** Vasárnapi számunk színház rovatában megemlékeztünk néhány szóval arról, hogy egyik páholyban mulattak az előadás alatt és a rendőrség, daczára annak, hogy figyelmeztették a botrányról, a mulatókat nem akarta megzavarni. Ebben a hírnökben írjuk azt, hogy a direktor fizeti a rendőrséget, amit helyreigazítunk akként, hogy nem a rendőrséget, hanem a rendőröket fizeti.

— **Táncmulatság.** A szabadkai „Népkör” saját könyvtára gyarapítására 1900-ik év január 21-én a „Pest szálloda” dísztermében táncmulalmat rendez.

— **Szerecséntlenség.** Ma délután Vucsing József fiával együtt szánkón hazafelé igyekezett, amikor a kiskápolna előtt elhaladó vilámostól a lovak megijedtek, feldőntöttek a szánkót s Vucsing az esés következtében bal lábát ellörte, fia pedig fején szenvedett kisebb sérülést. Mindkettőt a mentők vették ápolás alá.

— **Szabdkáról eltoloncolt szabadkai asszony.** Kienec év óta élt vadházasságban Kovács sz. Takács Róza Fibián Pál kubikosal, a kitől két kis gyermeke is volt. A mult év elején tolonczolták Szabdkáról Bajmokrat ahol Fibián elhagyta a családját, minden krajczár, egy utolsó falat kenyér nélkül. A szegény asszonyt két kis gyermekével még decz. 16-án toloncz uton vitték Nagybecskere s minthogy illetőségének megállapítása végett hosszú irka-írka folyt le a hatóság közt, hát bizony a szegény asszony két kis gyermekével a fogházba került volna, ha a kergesnek hitt rendőrszív meg nem esett volna nyomoruságán. A derek rendőrök versenyeztek egymással, tegnap végre megérkezett a szabadkai rendőrség átirata, melyben a szegény asszonyt elismerik szabadkai illetőségnek s így szülőföldre visszakerül.

Lovaink a búr háborúban.

Ugy látszik az angol-búr háborúnak egy hamar nem lesz vége.

Erre enged legalább következni az a körülmény is, hogy az angolok most küldtek hozzánk egy bizottságot, hogy rövid négy hét alatt 3000 darab lovat vigyenek innen egyenesen Transvába.

A „Hauser és unokaöcscse” bécsi czég szállítja a lovakat az angoloknak.

Ennek a czégnek egyik baltája már esztendőök óta itt időzik városunkban, és ő maga vezeti itt ezt a rengeteg üzletet.

Mióta ez a czég itt letelepedett városunkban, Szabdkáról szállítják a legtöbb lovat külföldre.

Már a második esztendeje, hogy egy francia bizottság itt tartózkodik. Francia országba ugyanis az idén ismét hatezer lovat szállít ez a czég.

Most, hogy az angolok részére ily nagy számú lo szükséges, míg ezt a 3000 lovat el nem szállítják, a francziák részére a vásárlást egyelőre felfüggesztik.

Igazán érdekes látványt nyújt a Hauser czég istállóinak megtekintése. Az istállók a szegedi szőlőkben vannak. Egész városrészt képeznek. Állandóan 5—600 lo van az istállóban, melyekre vagy 100 ember felügyel.

Az ország minden részéből ide hozzák a tenyésztők a lovakat és innen szállítják aztán külföldre.

Ez a czég leginkább 150—300 forintos lovakat vásárol és éppen ezért a kisebb tenyésztők, a kis gazdák látják nagy hasznát ennek a rendkívüli exportnak.

A minap, hogy a földmivélsügyi minisztérium egyik tanácsosa lent járt nálunk, kiment a »Hauser és unokaöcscse» czég telepére és meglepetéssel nézte azt a nagy tisztaságot, rendet, a sok szép állatot, amelyek közül ép akkor szölitöttek a vasútra 15 waggonra valót, hogy útnak indítsák azokat Franciaországba.

Brankovics pátriárka fölmentése.

Dr. Grujics János hírlapíró Ujvidékről január 13-iki kelettel röpiet küld hozzánk, szemben a Karlóczáról föladott távlatokkal, melyek szerint a szerb egyházi kongresszusi választmány legutóbbi ülésén. — melyen a Brankovics György pátriárka elleni sikkasztási vádak tárgyalattak, — az ő feljelentését »rágalomnak» nyilvánították.

Feljelentésben, — írja Grujics János — azt állítottam, hogy Brankovics György pátriárka, zombori esperes korában 18 neki rendelt egyházközségtől 1882 július haváig kongresszusi költségek és egyházi járulékok fejében pénzt szedtet be, azokat azonban teljességökben a szerb egyházi nemzeti alapokba nem szolgáltatotta be, hanem azok egy részét elikkasztotta.

Feljelentésemet teljes egészében továbbra is fentartom és ha a szerb egyházi kongresszusi választmány feljelentésemet »rágalomnak» nyilvánította, ugy ezen gyűlésen részt vett valamennyi kongresszusi választmányi tagot, valamint elnököket, Nikolics Miron pakraczi püspököt, — feltéve, hogy elnöklete alatt nyilvánítottam »rágalmazóknak», — »aljas, lelkiismeretlen rágalmazóknak», és eselleges határozatokat, amelyben a most előadott panaszaimat »rágalomnak» nyilvánították, határozatlan rosszakaratnak nyilvánítom.

Hogy én Brankovics György pátriárka ellen emelt vádat, hogy zombori esperes korában egyházi pénzeket sikkasztott el, rendületlenül továbbra is teljességében fentartom, arra a körülményre vezetendő vissza, hogy én annak igazolására nemcsak taubizonyságokkal rendelkezem, sőt a bűnös által sajátkezűleg írott és sajátkezűleg aláírt bizonyítékaim vannak Ami Brankovics György pátriárkának temesvári püspök korában elkövetett sikkasztás illeti, ennek bebizonyítását más illetékes személyiségekre bízom.

Ezennel felszólítom a nagytekintetű szerb egyházi kongresszusi választmányt — feltéve, hogy ezen soraim által sértve éreznék magukat, — állítsanak sajtóbiróság elé. Az esküdszék előtt ugy a szerb egyházi nemzeti alapok, mint a közérkölciség érdekében — állításaim bizonyítását a napnál is ragyogóbban fogom igazolni és befogom bizonyítani, és pedig azon törvény szerint, a mely Szt. István korona azon jogterületén van érvényben, amelyen a szerb pátriárka szent trónja m. is van, — hogy a karlóczai szerb szent pátriárka tronon jelenleg egy egészen közönséges büntetésre méltó sikkasztó ül.

Mert itt nemcsak arról van szó, hogy Brankovics György, mint pátriárka a zombori esperes korában elikkasztott összegeket a szerb egyházi nemzeti alapoknak 12 és 18 év után potolta-e. Én azt állítom, hogy e hiányt később potolta csak és a szerb egyházi alapok még ma is meg vannak károsítva.

Hat évvel ezelőtt én kongattam még legelőször a vészharangot, hogy a szerb szent

patriarkai tronon egy büntetendő sikkasztó ül. És most öreg napjaimban lelkem legnagyobb megnyugtatására szolgál, hogy néhány anyagilag érdekelte és a büntettekben résztvett személyiségeket kivéve, az egész szerb nép abban az erős meggyőződésben él, hogy legmagasabb egyházi fejedelme, történelmi büszkessége, pátriarkája, sajna egy sikkasztó! és a többi polgártársai és más hitvallásúak előtt pirulniók kell hogy ez a gonesztered még nem talált méltó bírójára. Hiszek Istenben! Hiszek három szóban: »jogban, törvényben s igazságban!«

Dreyfus ügyhöz hasonló ez az ügy, azzal az e'téréssel, hogy míg Franciaországban egy ártatlan tisztet erőnek erejével bűnösnek akartak nyilvánítani, addig itt nálunk szerbeknél egy elismert bűnöst erőnek erejével ártatlank akarnak dekretálni. Az illetékes kööket azzal vigasztalom, hogy hat év előtti vészharangom nem volt hamis jelzés, mert semmi sincs oly finoman kiszöve, hogy ne jöjjön napvilágra.

Végül tisztelettel kérem mindazokat a Szerkesztőségeket, amelyek a kongresszusi választmány határozatát közölték, hogy ha a becsületet, igazságot és közérkölcösöt tiszteletben tartják, ugy emlékezzenek meg lapjaikban rópiratomról!

Ujvidéken, 1900. évi január 13-án.

Dr. Grujics János,
hírlapíró.

S Z I N H A Z.

Január 15.

Ifj. Fromont és id. Risler.

Félig telt ház előtt ment ma ez a kitűnő francia színmű szép összevágó, gördülékeny előadásban. Az előadók közül különösen Csiky, Baróthy, Földi Frida, Kápolnay, Ferenczi és Szász Anna kaptak sok jól megérdemelt tapsot.

Nyilttér.*

A »Népszava» ezimű helyi lap f. hó 14-én 3. számában közzétett »Furca, ha igaz» kitételű közlemény nöftvére mé sértő, hazug, alávaló módon támadta.

Ezen cikknek ugy értelmi, valamint ezen hírlapi rovat anyagát szolgáltató jellemtelen frátereket mindaddig míg állításaik bármelyikét is be nem bizonyítják, **közönséges gazembereknek** nyilvánítom.

Szabodka, 1900. év január hó 15-én.

Rutkay László.

E rovat alattikért nem felelős a Szerk.

Ház bérbeadása.

A zimonyi uton III. kör 638. sz. (Héger Nándor) féle ház összes helyiségeivel bérbeadó. A házban kitűnő üzlethelyiség, 2 lakoszoba, pincze és cselédépület, felszer. kamra és pálnkaház van.

A feltételekről felvilágosítást ad: **Dr. Csiffag Károly** ügyvéd mint vb. Héger Nándor tömeggondnoka.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. október hó 1-től.

Szabadkáról—Budapestre			
indul reggel 5 óra 20 perczkor személy vonat.			
" d. e. 9 46 "	gyors "		
" d. u. 2 " 20 "	személy "		
" este 11 " 26 "	" "		
Budapestről—Szabadkára			
érkezik reggel 4 óra 09 perczkor személyvonat.			
" d. n. 1 " — "	" "		
" d. u. 5 " 57 "	gyors "		
" este 9 " 17 "	személy "		
Szabadkáról—Zimonyba			
indul reggel 5 óra 40 perczkor személy vonat.			
" d. u. 1 " 46 "	" "		
" d. u. 4 " — "	teher "		
" este 6 " 09 "	gyors "		
Zimonyból—Szabadkára			
érkezik reggel 7 óra 47 perczkor teher vonat.			
" d. e. 9 " 34 "	gyors "		
" d. u. 1 " 45 "	személy "		
" este 10 " 53 "	" "		
Szabadkáról—Szegedre			
indul reggel 5 óra 25 perczkor vegyes vonat.			
" d. e. 9 " 51 "	személy "		
" d. u. 2 " 28 "	" "		
" este 6 " 37 "	" "		
" este 11 " 03 "	" "		

12918 szám tkv. 1899.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kereskedelmi és iparbank végrehajtatonak Pusin Lázár és Mjator Jefto végrehajtást szenvedő elleni 1500 frt — kr. tőke követelése s járuléka iránti végrehajási ügyében a szabadkai kir. tszék (szabadkai kir. járásbíró) területén levő Szabadka város határában fekvő szabadkai 2438. sz. betétben A † 7429 hrsz. alatt felvett s Pusin Lázár nevén álló 93 □ öl területű VIII körű 162 ö. i. sz. lakház és udvarra 720 frt kikültási — a szabadkai 9837 sz. betétben. A † 7010 hrsz. alatt felvett s Mjator Jefto nevén álló VIII körű 215 ö. i. számú s 105 □ öl területű lakház és udvarra 720 frt ezenne

megápitott kikültási árban — elrendelte, és, hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900 évi Február hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megápitott kikültási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%^o vagyis 72 frt, 72 frtot készpénzben vagy az 1891 LX t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényi átszolgáltatni.

Szabadkán 1899 évi november hó 22-én a kir tszék mint tkvi hatóság,

Dr. Eperjessy Béla.
kir. tszéki bír.

Ujdonság!

Szabadalmazva Magyarországon és a szomszéd államokban.

Polgár Sándor

egyet. gyakorlati köntöztész

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körút 50 sz.

egyre új szerkesztő szerkeztő esztét fel, mely a legmodernebb technikai vívmányok között, orvosi kapacitások azint, a legelőbb helyet foglalja el a le tées a legköltségteljesnek látszóul Fouz nevű szegedi az összes betegápolási cikkeket, kötszereket

gummiáruk

stb. a legjobb minőségben jutányosan beszerzedték. — Nagy képes lapgyűjtemény ingyene és bérmentve.

Utánzás ellen védve 16802. sz. a. (Fenti címre ügyelni tessék.)

Előfizetési felhívás

„Képes Családi Lapok“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A **Képes Családi Lapok** olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifjú és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashalja.

A **Képes Családi Lapok** minden évben négy külön beköthető regényt ad ingyenes mellékletül előfizetőnek.

A **Képes Családi Lapok** borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza és így az előfizetők díjtalanul közölhetik gondolataikat az „Előfizetők postájá“-ban.

A **Képes Családi Lapok** előfizetési ára a „Hölgyek Lapja“ című dívatlappal és a külön beköthető „Regénymelléklet“-tel együtt:

- Égész évre . . . . . 6 frt — kr.
- Fé évre . . . . . 3 frt — kr.
- Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.

A **Képes Családi Lapok** annak, aki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküldi, előismerésül még külön 4 legújabb regényt küld ingyen és bérmentve.

A **Képes Családi Lapok** mu. atványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — megjelölés nélkül — levelezőlapon hozzáfordulnak.

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhí vatala
Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját ház.)

Esemény a magyar irodalomban!

Nagy Képes Világtörténet

Az egvetemes történelem klaszikus könyve, a leggazdagabb történelmi képtár.

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. Négy havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető

3 koronás

csekély havi részletfizetésre

c rendeléslap segítségével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk beküldendő.

Révai Testvérek

Irodalmi Intézet
Résvénytársaság
Budapest VIII. ÚRSZ-ut 98.

A **NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A **NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A **NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** az élet biblijája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A **NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A **NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A **NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezenmel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Résvénytársaságától Budapestben a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapestben a szállástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincs. Az esetleg elmaradó részletek költségemre postai megbízás útján eszedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára eszedkeszté válik. A mű további kötetei a megjelenés képest és fizetési arányban szállítanak.

Név: .....

Kelt .....

Állás: .....